

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-99

31.1.2022

Fremtind Forsikring AS

Bilansvar

Truffet i hodet av bilens bakluke – bal. § 4.

Skadelidte var passasjer i forsikringstakers bil. Da skadelidte skulle legge inn et par ski i bagasjerommet, fikk hun bilens bakluke i hodet. På bakgrunn av samtaler med forsikringstaker utarbeidet selskapets utreder en rapport. Ifølge rapporten måtte gassdempernes funksjon ha sviktet for at bakluken skulle falle ned slik skadelidte hevdet. Selskapet avsto erstatningskravet under henvisning til at hendelsen ikke falt inn under bilansvarsloven. Det ble vist til at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort at det hadde vært noen svikt, feil eller annet ved bagasjeluken som kunne ha medført at den plutselig falt ned og påførte slik skade som det ble hevdet. Skadelidte var uenig i selskapets vurdering og mente at det var en feil med demperne på bilen som medførte at hun fikk bakluken i hodet. Nemnda kom under tvil til at skadehendelsen var omfattet av bilansvaret.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for en personskade og spørsmålet om skaden omfattes av bilansvarsloven (bal.) § 4.

Forsikringstaker hentet skadelidte i sin bil 26.1.19. Skadelidte fikk bilens bakluke i hodet da hun skulle legge inn et par ski i bagasjerommet.

Forsikringstaker meldte om skaden til selskapet 11.10.19. Forsikringstaker oppga følgende i skademeldingen:

Kjørte til venninnen (klager) min som bor øverst i N. J. gate på F. for å plukke henne opp på vei til T. (skulle stå på ski). Jeg satt i førersetet mens hun la inn ski i bagasjerommet. Plutselig hørte jeg at hun fikk vondt og så i speilet. Hun hadde krasjet med hodet i bagasjeluken da hun la inn skiene. Den har ikke klart å holde seg oppe. Hun fikk tydelig vondt men var ved bevissthet og hentet seg inn litt. Hun sa hun fikk vondt, men hun trodde på dette tidspunktet at hun var ok og vi bestemte oss for å dra å stå på ski uansett. Skituren varte litt over 1,5 time og vi dro hjem. Hun begynte senere på dagen å få vondt i hodet og følte seg også svimmel utpå kvelden. Det viste seg at hun har fått hjernerystelse. Hjernerystelsen har ført til senskader som hun fortsatt sliter med i dag. Vi trodde dette var en reiseforsikringssak og har derfor ikke meldt skaden før. Jeg kan ikke spekulere i hvorfor dette skjedde. Det har aldri gjentatt seg at bagasjedøren faller ned.

I desember 2019 ble bilen undersøkt av K. Bilservice. Forsikringstaker ba i den anledning om en kontroll av bakluken. Følgende fremgår av fakturaen fra bilverkstedet datert 23.12.19:

-Bil tauet inn. Stoppet, batteri.

Feiosøkt og skiftet bensinpumpe i tank.

-Kont bakluke. NB! noe lavt trykk i gassdemper til bakluke kan også bli enda lavere trykk når det blir kaldere vær dempere må skiftes pris ca 1550.-

På bakgrunn av samtaler med forsikringstaker og bilder av bilen utarbeidet selskapets utreder en rapport 6.3.20 hvor det fremgikk:

Bileier, (...) forklarte i samtalen med meg at en mulig forklaring på hvorfor bakluka falt ned denne dagen var at bilen var parkert i en motbakke utenfor der hvor skadelidte bor.

(...)

Bilde 6: Viser bakluka åpen med bilen parkert i motbakke

(...)

Bilen, en VW Golf stasjonsvogn 2002 modell er utstyrt med gassdempere som hjelper til med å åpne bakluka og for å holde denne i åpen posisjon når den først er åpnet.

(...)

For at bakluka skal kunne falle ned slik skadelidte hevder, må gassdempernes funksjon ha sviktet. Dempene er, som diagrammet over viser, et lukket system som er fylt med nitrogengass og olje. En tenkelig årsak til at demperne skal slutte å fungere, er om det har oppstått en lekkasje slik at trykket har minsket.

Dette gjør at luka vil kunne sige ned fra åpen stilling. En slik lekkasje vil naturligvis ikke kunne reparere seg selv, og demperne vil derfor oppføre seg på samme måte også ved neste gangs bruk av bakluka. Bileier har forklart at hun ikke har opplevd at bakluka har falt ned etter denne hendelsen som altså skjedde i januar 2019.

I følge yr.no var det mellom -3 og -4 grader den 26.1.2019 i tidsrommet 0800 – 1200.

Veldig lave temperaturer vil kunne ha en negativ effekt på gassdempere ved at pakningen rundt stempelstangen kan lekke slik at gasstrykket minker. Om dette har skjedd vil det være en permanent skade.

Temperatur generelt påvirker også gassdempere ved at nitrogengassens trykk øker i høye temperaturer og minsker i lave temperaturer. En kan altså tenke seg at bakluka vil kunne sige ned på grunn av det lavere trykket i gassdemperne i kalde omgivelser men fungere normalt i høyere temperaturer. I vårt tilfelle var ikke temperaturen særlig lav og nok betydelig høyere enn VWs marginer for funksjon om vinteren.

Selskapet gjorde gjeldende at hendelsen ikke falt inn under bilansvarsloven og avslø erstatningskravet 21.4.20. Selskapet anførte at vilkårene om skadeevne og akuttsymptomer uansett ikke var oppfylt.

Skadelidte klaget på avslaget og selskapet opprettholdt sitt standpunkt 18.11.20.

Skadelidte krevde også erstatning under sin egen reiseforsikring i et annet forsikringsselskap. Den 29.12.20 bekreftet det dekning for 8 % varig medisinsk invaliditet med kr 52 094 (inkludert renter).

Skadelidte sendte en klage til selskapets interne klageorgan 25.8.21 og anførte bl.a. at:

Når det gjelder den antatte anførselen om at skadelidte kan ha påført seg selv skaden i det hun reiste seg opp vises det til vedlagte bilder (vedlegg 3) av skadelidte og kjøretøyet. Et slikt hendelsesforløp ville være fysisk umulig.

Skadelidte innhentet videre en uttalelse fra M.B. Følgende fremgår av e-posten fra M.B. til skadelidte:

Når det gjelder dempere på bakluka kan disse ved erfaring ved lavere temperaturer fra 0 grader og kaldere kunne sige ned noe på en eldre bil.

Luken vil ikke falle helt ned, men kan sige ned ett lite stykke.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda 25.8.21.

Skadelidte har i det vesentlige anført at det var en feil med demperne på bilen som førte til at hun fikk bakdøren i hodet. Ifølge bal. § 4 er bilforsikringsselskapet ansvarlig for tap som følge av skade som motorvogn gjør. I forarbeidene til loven fremgår det at skader av indirekte art som klemskader og skader oppstått ved av- og påstigning skal omfattes av loven. Avgjørelsen i Rt. 2015 s. 1017 støtter dette synet, og det er derfor klart at bal. § 4 kommer til anvendelse.

Det er dokumentert at skadelidte pådro seg hjernerystelse i forbindelse med hendelsen 26.1.19. Senere har hun fått diagnosen posttraumatisk hjernesyndrom. Det er på det rene at skadelidte har hatt en del tilleggsbelastninger, som muligens kan ha forsterket symptomtrykket. Det kan stilles spørsmål om skadelidte hadde blitt arbeidsufør fra januar 2019 om hun ikke hadde blitt utsatt for den aktuelle hendelsen.

Skadelidte har ikke vært i lønnet arbeid siden hendelsen. Hun var sykemeldt det første året. Etter det har hun fått arbeidsavklaringspenger fra Nav. Hun har hatt en del utgifter til behandling og til hjelpemidler. Det er per i dag knyttet en viss usikkerhet til om hun vil komme tilbake i fullt arbeid. Det er naturlig å komme tilbake til tapsberegningen når ansvarsforholdet er avklart.

Når det gjelder spørsmålet om skadehendelsen fant sted, anfører skadelidte at de involvertes forklaringer og etterfølgende hendelser fører til at det er mer sannsynlig at hendelsen fant sted enn at partene har diktet dette opp i ettertid.

Selskapet har i det vesentlige anført at det må være tale om en skade som motorvogn "gjer" for at skaden skal være dekket av bilansvarsforsikringen. Det er ikke sannsynliggjort at det har vært noen svikt, feil eller annet ved bagasjeluken som kan ha medført at den plutselig skal ha falt ned og påført slik skade som det hevdes. Det skal da ikke legges til grunn at skadetilfellet som er meldt er omfattet av bilansvaret. For det tilfelle at hendelsen anses å være omfattet av bilansvaret, reiser dette spørsmål om årsakssammenheng. Dersom Finansklagenemnda kommer til at hendelsen er omfattet av bilansvaret, vil selskapet tilby skadelidte at partene i samarbeid innhenter spesialisterklæring for å bidra til en avklaring av spørsmålet om årsakssammenheng.

Det er av avgjørende betydning å kjenne skadeårsaken for å kunne ta stilling til om en står overfor en skade gjort av motorvogn eller ikke. Det er skadelidte som må sannsynliggjøre det faktum som hevdes inntruffet. Selskapet viser til utredningsrapporten og anfører at det er en praktisk umulighet at bagasjeluken plutselig og helt av seg selv kan falle ned med kraft, når den etter dette fortsatte å holde seg oppe.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om skadehendelsen er omfattet av bilansvaret, jf. bal. § 4.

Etter bal. § 4 er selskapet ansvarlig for skader som bilen "gjer". I rettspraksis er kriteriet tolket i samsvar med alminnelige årsaksregler slik at bilen må utgjøre en ikke uvesentlig årsak i hendelsesforløpet frem til skaden.

Videre følger det av rettspraksis at spørsmålet om når bilen utgjør en ikke uvesentlig årsak må tolkes på bakgrunn av forarbeidene. I Innstilling fra Motorvognansvarskomiteen 1957 s. 58 heter det at:

Ved bedømmelsen av om en skade er voldt av motorvogn, vil det være et veiledende synspunkt om skaden er voldt ved en naturlig realisering av det farekompleks som er lovgrunnen for motorvognansvaret, ..., særleg på grunn av den risiko som er knytt til motorvognens fart, tyngde, lettbevegelse, motor, signaler og teknisk utstyr for øvrig ...

... Bestemmelsen er imidlertid ikke uten videre begrenset til egentlige trafikkskader. Den omfatter i prinsippet også bl.a. skade noen lir ved å bli klemt i en vogndør, slått av en vogndør som åpnes, opprevet eller oppskåret av utstyr i vognen, ved å snuble inne i vognen eller i stiggjerd, og annen skade under av- eller påstigning (kfr. RG-1951-844 hvor skade som følge av feiltrinn ble ansett inadekvat). Sto vognen parkert m.v. i skadeøyeblikket, gjelder dog som nevnt særregelen i utkastets § 5.

Når det gjelder faktum, så hevder skadelidte at en feil med gassdemperen på bilens bakluke førte til at hun fikk bakdøren i hodet. Selskapet har på sin side anført at det ikke har vært noen svikt, feil

eller annet ved bakdøren som kan ha ført til at den plutselig skal ha falt ned og påført slik skade som det hevdes.

Bevisbyrden for at bakluken sviktet og falt eller seget ned ligger hos skadelidte. Da forsikringstaker meldte skaden, ble det opplyst at skadelidte "hadde krasjet med hodet i baggasjeluken da hun la inn skiene. Den har ikke klart å holde seg oppe." Ifølge rapporten fra selskapets utreder av 6.3.20 må gassdempernes funksjon ha sviktet for at bakluken skal kunne falle ned. Det fremgår videre at en lekkasje fra gassdempene kan medføre at bakluken siger ned fra åpen stilling. Det er lagt til grunn i rapporten at en slik lekkasje vil være en permanent skade slik at demperne "vil oppføre seg på samme måte ved neste gangs bruk av bakluka". Forsikringstaker har forklart at bakluken aldri har "falt ned" etter dette.

M.B. har i e-post til skadelidte uttalt seg generelt om dempere på bakluker. Ifølge uttalelsen kan bakluken "sige ned noe på en eldre bil" ved lavere temperatur enn 0 grader. Ifølge utreders rapport var det mellom -3 og -4 grader på skadetidspunktet. K. Bilservice undersøkte bilen i desember 2019. Det fremgår av fakturaen at de fant "noe lavt trykk i gassdemper til bakluke", og at det kunne "bli enda lavere trykk når det blir kaldere vær". Fakturaen dokumenterer uansett ingen funksjonssvikt ved gassdempene. Bilverkstedet anbefalte utskiftning av gassdempene. Slik nemnda ser det, har uttalelsen begrenset vekt. Det er ikke kommentert om trykket var lavt nok til at bakluken kunne sige eller falle ned. I tillegg kommer at undersøkelsen først ble gjort nesten et år etter skadehendelsen.

Skadelidte har fremlagt bilder som viser at det ikke vil være mulig for henne å stange hodet i bakluken når denne er åpen. Nemnda finner under sterk tvil at skadelidte har sannsynliggjort at bakluken har seget ned på skadetidspunktet, og at dette har ført til at skadelidte krasjet med hodet i baggasjeluken da hun la inn skiene.

Under henvisning til Rt. 2015 s. 1017 finner nemnda videre at skaden i aktuelle sak har tilstrekkelig tilknytning til bruken av bilen. I den saken hadde en bilpassasjer som hadde gått ut av bilen under stans, blitt truffet i hodet og skadet da føreren av bilen slo igjen den åpne bakluken. Høyesterett kom under henvisning til uttalelser i forarbeidene og rettspraksis til at skaden var en naturlig konsekvens av bilens bruk til transportformål, og at skaden var omfattet av bilansvaret.

Basert på ovennevnte finner nemnda at skadehendelsen er omfattet av bilansvaret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Skadelidte gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).